נמי דממורת דלה הפשר הלה

באיסור חשיב דאי ודאי לא כחיב

פוא״ת וישא נתינה והולד כשר לרבי

יוחנן דאמר בסמוך מלרי שני שנשא

מלרית ראשונה בנה שלישי הוי דבתר

לדאי אבל פשטיה דקרא לא:

הוה אמינא מצרית מעוברת

בתב רחמנא אשר יולדו. ול״ת לי

סבר כרבי יהודה א"כ לימא דאילטריך

אשר יולדו לומר שהכתוב תלאן בלידה

ואי כרבי שמעון היכי ס"ד דהיא ובנה

חד הוא כיון דקסבר מלרי ולא מלרית

וי"ל דקס"ד כיון שהורתו בנכרית

חשיב דור רחשון: חזיתוה לרישך

ביני עמודי. פירוש רבך דמלינו רבה

שהלך ללמוד לפני רבי יוחנן בשילהי

כתובות (דף קיה.) ים: בעלכוא בתר אבוה שדינן ליה. דעובר לאו ירך

אמו הוא והא דמשמע בסוף פרק

שני דגיטין (דף כג: ושם) דאית ליה

לרבי יוחנן דעובר ירך אמו הוא גבי

הא דקאמר נראין הדברים שעבד

מקבל גט מיד רבו של חברו כו׳

התם אליבא דרבי איירי וגרסינן התם

בסיפא מאי טעמא דרבי: אלא הא

דאמר רבא נכרית מעוברת כו'.

וא"ת ומאי פריך מרבא הא בהדיא

אית ליה דעובר ירך אמו הוא בפ׳ כל

האסורין (תמורה ל:) ובפרק שור שנגח

את הפרה (ב"ק דף מז. ושם) דקאמר

ג) קדושין סו., ד) שם סט., ב) נלעיל עו: סוטה ט. מוספתה קדושין פ״ה], ו) לקמן פד:, ו) תמורה ים כומן פר:, ים ממונים [יוד.] כה. [מנחות פא.], ה) עירובין כב: [ח"ל רש"י שם בעל הנולנולם כלומר חשוב], ט) עירובין ד סוכה ו: נדה סו:, י) בס"ח ליתא: למימר, ל) [דברים כג], ל) בס"א: בניכס, מ) [דברים כג], () [דהאי רש"לו. ם) ווע"ע תוספות עירובין כב: ד״ה קרקפנא],

1. בְּנִים אֲשֶׁר יַוְלְדוּ לְהֶם דּוֹר שְׁלִישִׁי יָבא לְהֶם בְּקְהַל יִיָ: דברים כג ט 2. לא יָבֹא מַמְזֵר בְּקְהַל יִיָּ גַּם דּוֹר עֲשִׂירִי לֹא יְבֹא לוֹ בִּקְהַל יִיָּ: דברים כג ג אם אדניו יתו לו אִשָּה וְיָלְדָה לוֹ בָנִים אוֹ האשה וילדיה בָּנוּת הָאָשָּה וִיּלְנֶיהָ תִּהְיֶה לַאדנֶיהָ וְהוּא יֵצֵא בְגַפּוֹ: שמות כא ד

חורה אור השלח

ימהר. עי׳ קלושין סו ע״ל : שלישי תוד"ה בנה מר קרא האשה לעיל כב ע"ב: שם בנה אין צריך מכילה. עי' לעיל מז ע"ב

גליון הש"ם

נמ' מצרי שני במאי

מד"ה מטבילין אותו: תד"ה מצרי וכו' וא"ת וישא נתינה וכו'. עי' טורי דאגיירה: הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כתב רחמנא

וכו׳ ואילך חשבינן חדא

דרא הס"ד ותיבת היא

מוסף רש"י מצרי שני. שנחגייר לביו, שנשא מצרית ראשונה. שנתגיירה היל, בנה שלישי. ומותר לישא ישראלית, כדכתיב דור שלישי יבא להם, דכיון דיש קידושין ואין עבירה, לבית אבותם קרינא ביה כישראל, והא דאמרינן להם הלך אחר פסולן, היינו לענין ישראל שנשא מולרית או מולרי שנשא שראלית, דיש מולרי שנשא ישראלית, דיש קדושין ויש עבירה עד שלשה דורות הולד הולך אחר המלרי, דוילדו להם כתיב ואחריהם הולכים הולדות, אבל לענין מלרי ומלרית לא מגמר לן האי להם מידי, דהא בתרוייהו להם קרינא ביה, והוא מלרי והיא מלרית (קדושין סה.). יכולין ממזרים ליטהר. מפסול זרעס, שלא יהו בניהס ממזרים יוות חמ). הולד עבד. (שם). שחררו נמצא בן חורין. ומותר בישראלית (שם). אני מצרי ראשון. הוא עלמו נתגייר (סוטה שול לכני מצריתשניה. כת מלרית גיורתוגר מלרי, שתהא היא שניה לגירות, כדי שיהה כן בני שלישי וראוי לישה בת ישראל, דכתיב (דברים כג)

א נעילין, ט בייב קבן. דאי עבר ונסיב. או בת ישראל או גיורת: דאי לא כסב קרא. מצרד שני במה ישהר. וא"ת ישא שתוקית דהא ר' יהודה אית מידי דעל ידי עבירה קאתי לא כתב קרא למימרי בנים אשר יולדו כו׳ דהא לא שכיח למיתי לידי דור שלישי: והרי ממור. דאיהו לא הוי ממזר אלא ע"י עבירה שבא אביו על חייבי כריתות וכתביה ודאי הוא דלא יבא הא ממזר ספק יבא ויש לומר דשתוקין לא שכיחי קרא לא יבא ממורי ואע"ג דלא שכיח אינטריד הרא למיכתביה דלכי מיתרמי

לא נטמע ביה: דאי להיחירא. כגון שלישי יבא וגרים: והרי מחזיר גרושתו. משניסת לחחר דחי הוח וכתב קרא להיתירא דכתיב (דברים כד) כי תועבה היא ודרשינן (קידושין ד׳ עו.) היא תועבה ואין בניה תועבין: התם משום עיקר חיסורה כתביה. לאשמועינן דאיהי מיהא תועבה הויא: אם נאמר בנים כו'. לכתוב בן שלישי יבא וגו׳ או דור שלישי יבא להם ולא לכתוב בנים: בן ראשון ושני. גר מלרי שנולדו לו שלשה בנים לחחר שנתגייר הבן הרחשון והשני יאסרו והשלישי מותר: לכך נאמר דורות. לאשמועינן דכל בניו אסורים ובני בנים מותרים: ואם נאמר דור שלישי ולה נהמר בנים. הייתי חומר לאותם ישראלים העומדים על הר סיני הוא אומר דור שלישי שלכם יבוא להם בקהל כלומר בכם ובבניכם אסוריז מלרי ואדומי אבל בבני בניסט מותרים ומשם והלאה מותרין מלריים אפילו גר ראשון: מהם מנה. הוא ראשון בנו שני ובן בנו מותר: להם הלך חחר פסולן. תרי להם כתיבים ומשמע הלך אחריהם דאם נטמעו בכשרים כגון מלרי שנשה ישרהלית וישראל שנשא מלרית הלך אחריהן והולד פסול עד דור שלישי: ואיצטריך למכתב להם. דמשמע דמהם מנה ואינטריך אשר יולדו דלא תימא אשר יולדו מבניהם מנה וקשו קראי אהדדי אלא למילתא אחריתי איצטריך: כתב רחמנת חשר יולדו. למימר דכל לידה דמגרות ואילך (h) חדא דרא היא: לו גבי ממור. למימרא הלך אחר פסולו שאם נשא כשרה בנו ממור: מן טפה כשרה. מישראל טהור: שחני התם. גבי שפחה גזירת הכתוב היא דולד שפחה כשפחה: אפי׳ ראשונה נמי. ישיא לבנו: רלה בה מתכפר. והולד ירעה: רלה מתכפר בולדה. והיא תרעה: אי אמרת בשלמה עובר להו ירך המו הוה. משום הכי רצה בולדה מתכפר דהוי חשוב בשעת הפרשה כבהמה באנפי נפשה והוה ליה כמפריש ב' חטאות באחריות שאם תאבד האחת יתכפר בחברתה. וכי אמרינן ולד חטאת למיתה היכא דאפריש בהמה ריהנית ונתעברה וילדה: והשניה תרעה. וכי אמרינן (תמורה דף טו.) חטאת שכפרו בעליה למיתה אזלא כגון שהפריש חטאת ואבדה והקריב אחרת תחתיה ואחר כך נמצאת ראשונה: בלידה. הלך אחר האם: קרקפנא. אדם חשוב: בי עמודי. היכא דגרסי: כי אמר ר' יוחגן. ומפי השמועה אמרת ולא מדעתך: אין לריך טבילה.

ליה בפ' עשרה יוחסין (קדושין עג.) בקהל ודאי הוא דלא יבא הא בקהל ספק יבא והבן נמי יהא מותר לבא בקהל דממזר

> מצרי שני במאי ימהר דלמא ¢דאי עבר • ונסיב דאי לא כתיב קרא הרי ממזר דאי וכתביה קרא דאי לאיסורא כתב דאי להיתרא לא כתב הרי מחזיר גרושתו דאי להיתרא וכתביה התם משום עיקר איסורא הוא דכתביה ת"ר אם נאמר יבנים למה נאמר דורות ואם נאמר דורות למה נאמר בנים אם נאמר בנים ולא נאמר דורות הייתי אומר בן ראשון ושני אסור שלישי מותר לכך נאמר דורות ואם נאמר דורות ולא נאמר בנים הייתי אומר ילאותן העומדים על הר סיני לכך נאמר בנים להם ממהם מנה להם יהלך אחר פסולן ואיצטריך למיכתב להם ואיצטריך למיכתב אשר יולדו דאי כתב רחמנא אשר יולדו ה"א מבניהם מנה כתב רחמנא להם ואי כתב רחמנא להם ה"א מצרית מעוברת שנתגיירה היא ובנה חד יכתב רחמנא אשר יולדו ואיצטריך למיכתב להם הכא ואיצטריך למיכתב ילו גבי ממזר דאי כתב רחמנא הכא משום דבא מטיפה פסולה אבל ממזר דבא מטיפה כשרה אימא לא ואי כתב רחמנא גבי ממזר משום דאין ראוי לבא בקהל לעולם אבל הכא אימא לא צריכא אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן ים מצרי שני שנשא מצרית ראשונה בנה שלישי הואי אלמא קסבר בתר דידיה שדיגן ליה מתיב רב יוסף רבי מרפון אומר סדיכולין ממזרים לימהר כיצד ממזר נשא שפחה הולד עבד שחררו נמצא בן חורין אלמא בתר דידה שדינן ליה שאני התם ° דאמר קרא יהאשה וילדיה תהיה לאדוניה מתיב רבא יאמר ר' יהודה מנימין גר מצרי היה לי חבר מתלמידי רבי עקיבא ואמר אני מצרי ראשון ונשאתי מצרית ראשונה אשיא לבני מצרית שניה כדי שיהא בן בני ראוי לבא בקהל ואי ס"ר בתריה דידיה שדינן ליה אפילו ראשונה נמי הא אמר ליה רבי יוחנן לתנא תני ראשונה כי אתא רב דימי אמר רבי יוחנז יהמצרי שני שנשא מצרית ראשונה בנה שני הואי אלמא בתר אימיה שדינן ליה אמר ליה אביי אלא הא דאמר ר' יוחנן ייהפריש חמאת מעוברת וילדה רצה מתכפר בה רצה מתכפר בולדה אי אמַרת בשלמא עובר לאו ירך אָמו הוא

הוה ליה כמפריש שתי חמאות לאחריות

ואמר רב אושעיא יהפריש שתי חמאות

לאחריות מתכפר באחת מהן והשניה תרעה

אלא אי אמרת עובר ירך אמו הוא הוה ליה

אשר יולדו הכתוב תלאו בלידה א"ל ®קרקפנא חזיתיה לרישך ביני עמודי

כי אמר רבי יוחנן להא שמעתא מעמא דכתיב אשר יולדו הא בעלמא בתר

אבוה שדינן ליה אלא הא דאמר רבא "נכרית מעוברת שנתגיירה "בנה אין צריך מבילה אמאי אין צריך מבילה וכי תימא משום דרבי יצחק "דאמר רבי

יצחק דבר תורה רובו ומקפיד עליו חוצץ רובו שאינו מקפיד עליו אינו חוצץ

רובן ומקפיד עליו חוצץ. לא כמו שפירש בקונטרס בפ"ק לסוכה (דף ו: ושם) דהיינו דוקא בשערו מקפיד דח"כ למה לי קרא לשערו מי אמר ומיהו בלאו הכי פריך שפיר:

א) בתום' הרא"ש כתוב עשירית וכן לקמן. ג) לפי ההערה לעיל מהתוס' הרא"ש ל"ל אחרי עשירית.

מוסף רש"י (המשך) אי אפרשה מעוברת חשיב עובר כבהמה אחרת וחיילא ליה כמפריש שתי מטאות לאחריות דמתכפר באיזו שירלה והשניה תרעה (תמורה י. וכעי"ז שם כה. ומנחות פא.). קרקפנא. כעל הגולגולת, כלומר אדם חשול (ערובין כב:)**. ביני**

ומקפיד עליו חולץ. והכא לא קפיד בהאי אלילה האים ולדא דרביתיה הוא ואע"ג דאמר התם גזרו על רובו שאין מקפיד כו' הכא אוקימנא אדאורייתא: עמודי. של נית מדכש של ר' יותן (שם). דבר תורה. הלכה למשה מסיני כתורה שבעל פה (ערובין ד. סובה ו: ונדה סד:) דאמר מר שיעורין חלילין ומחילין הלכה למשה מסיני (נדה שם). רובו. רוב שערו, שאם יש בו דבר החולץ כגון דם יבש ודיו וטיט יבש חפת יבש או שקשור רובו אחת אחת (ערובין ד: ובע"ד סובה שם ונדה שם). ומקפיד עליו. שמלטער על לכלוך זה שבראשו (עדובין שם). רובו שאינו מקפיד עליו. הוה ליה כגופיה הואיל ואין סופו ליטלו ובטיל לגביה ולא חייץ

בנים אשר יולדו להם דור שלישי יבא להם בקהל ה', שאם הייתי משיא לבני מלרית ראשונה, היה בן בני שני מלד האם, דאמר בנים אשר יודר המה זה פרשי הפולט, ומינהן להי לה הלה של המה בברסות (כה). ההעודים והחילים טוחרים לל הקלה בסול המה בנים אשר יולדו להם, הילך אחר פסול, מיניתן להי לה הלא המה בברסות (כה). ההעודים והחלים טוחרים לה ב שכבר עלה סנחריב ובלבל אח כל האוטוח, והכא נמי קחני בחר דהך מילחא בחוספתא דקדושין אחר לו ר"ע מנימין טעית שכבר עלה סנחריב ובלבל כו' (סוטה ש.). רצה מתכפר בה רצה מתכפר בולדה. דכי אמרינן וולד חטאת למיתה אזיל. היינו היכא דמפריש הטאחו ונתעברה וילדה, דהלכה למשה מסיני נינהו חמש חטאות מחות ובהכי גמירי לה דמחה, אבל

לשום גירות דסלקא ליה טבילה דאימיה:

משום דר' ילחק דחמר דבר תורה רובו

היא וולדה נגחו היא וולדה נרבעו ואמר ר"י שרולה ליישב דברי רבא דהכא אפילו כרבי יוחנן:

אבל בגופו חולך אפילו מיעוטו שאין דדרשינן (שם) את בשרו את הטפל לבשרו כיון דהלכה למשה מסיני נאמרה לו בפירוש שערו רובו ומקפיד עליו כו' ועוד מדקדק ר"ת דאי בשערו דוקא ה"ל למימר הכא אימור דאמר רבי ינחק שערו בשרו

ולד חמאת יוולד חמאת למיתה אזיל אישתיק א"ל דלמא שאני התם דכתיב

שג א מיי׳ פי״ב מהל׳ איסורי ביאה הלכ׳ יט סמג לאוין קיב טוש"ע :זה"ע סימו ד סעיף ג פר ב מיי׳ שם טוש״ע שם

עין משפם

גר מצוה

סעיף ו: פה ג מיי' שם הל' כ טוש"ע שם סעיי ד: ד מייי שם פט"ו הלכה ד סמג לאוין קיז פו טוש"ע שם סעיף כ: ה מיי׳ שם פי״ב הלכה פו ה מיי כ סמג שם קיב קטו נוש"ע שם סעיף ו:

דידיה שדינן וי"ל דר' יוחנן דהכא סבר כאידך דרבי יוחנן דאמר רב בח ו מיי׳ פ״ד מהלכות פסולי המוקדשין דימי א"ר יוחנן בנה שני הוי דבתר . סלכה ו: דידה שדינן ליה וח"ת והא כתיב קרא יטכני ז : פש ז מיי׳ שם הלכה ה: צ ח מיי׳ שם הלכה א: דאי לרבי יוחגן דדרשי לעיל (דף עו:) צא ט מיי פי"ג מהלי מעמיו לבת גר עמוני הבא על בת ישראל וי"ל דיתורא דקרא אתי שפיר

סמג לאוין קטו טוש"ע י"ד סימן רסח סעיף ו: צב י מיי' פ"א מהלכ' מקוחות הככה יכ שנתגיירה היא ובנה חד הוא מקוחות מש"ע י"ד מימן קנח סעיף א:

תוספות ישנים

מצרי שני במאי יטהר. וא"ת ישא ממורת

וא"ת ישא ממורת א)תשיעית דאיכא מ"ד

לקמן ממזרת לאחר עשרה

ממזרת תשיעית תהיה בתו

כשרה ב)כי עשירית תהיה

הוא שיחיו כל כך ושיפרו וירצו עד עשרה דורות

דאינם כל כך ידועים ואי אינם ידועים כל כך לא חיי

ועוי"ל דהתינח הבת כשרה

לאחר עשרה דורות אבל הבן שמא לא יוכשר דהא לא

אמר לקמן אלא ממזרת דמותרת לאחר עשרה דורות אבל הזכר שמא לא

וכשר: מצרי שני שנשה מלרית ראשונה בנה שליש

הוי דהא דאמרינן לעיל הלך

אחר פסוליהם היינו דוקא

לתת בטוכיםם היינו דוקח בעמוני ומלרי שנשא בת ישראל או איפכא אבל בעם

אחד לא איירי לטיל:

שהיה לפני רבי יוחנן ותימה

דלא מצינו שעלה אביי לארץ

והוא למד לפני ר' יוחנן

כדאימא פרק שני דייני גזלות ששלח אליו אחיו של

רבה יש לך רב ומנו רבי יוחנן ואפשר שעלה ללמוד

כפניו: משום דר׳ ילחק

. דאמר ר' יצחק [ד"ת] רובו

מקפיד ואע"ג דאמרינן

התם (ערובין ד:) גזרו על

יאמט (עמופין 1.1) גולו על רובו שאינו מקפיד משום רובו המקפיד מ״מ איכא

מקפיד עליו וכו׳ וזה

שראל. ונראה דר"ל לרי בניות ועדסה דר"ל לרישך רבה שהיה רבו של אביי והוא לחיי